

Schipper, mag ik overvaren?

Ontmoetingen tussen wal en schip

Een project van:

Producties

1. Inleiding

Nederland telt 4800 km aan vaarwegen die geschikt zijn voor goederenvervoer. Binnenvaartschippers meren geregeld aan langs Nederlandse kades. Helaas hebben sommige aanlegplaatsen een negatief imago. Eén daarvan is de kade van Kanaleneiland.

In 2010-2011 voerde SodaProducties het eerste seizoen van het project 'Schipper, mag ik overvaren?' uit in Kanaleneiland, Utrecht. 'Schipper, mag ik overvaren?' zet zich in om het contact te bevorderen tussen schippers en bewoners van de kades waar zij aanmeren.

Er zijn verschillende activiteiten ondernomen om dit doel te bereiken. Zo zijn er binnenvaartlessen gegeven in het basisonderwijs en schippersclub-bijeenkomsten georganiseerd. Met de schippersclub zijn er welkomstpakketten gemaakt voor schippers en informatieborden over de binnenvaart ontworpen en geplaatst aan de kade.

Dit was mogelijk door de financiële steun van Rijkswaterstaat en de Gemeente Utrecht. De activiteiten hebben veel media-aandacht getrokken en de betrokkenen zijn erg enthousiast. Schippers en bewoners uit Kanaleneiland kwamen met elkaar en elkaars wereld in contact en leerden elkaar zo beter kennen

In 2012 willen we het project daarom nog een keer uitvoeren, maar nu meer gericht op voorlichting voor kinderen uit de wijk. De lessen samen met schippers willen we opnieuw aanbieden aan scholen. Kinderen leren zo meer over de binnenvaart en het leven van een schippersfamilie. Met de schippersclub gaan we samen met de kinderen een voorlichtingscampagne opzetten. Hoe kun je veilig spelen langs de kade? Waarom is het gevaarlijk om op een schip te spelen?

“Ik vind het leuk om schippers te kennen. Zij hebben veel spannende verhalen te vertellen. Zij vertellen ook weleens dat er op hun schip is ingebroken. Dat snap ik echt niet. Als ik dat zie of hoor dan help ik de schipper zeker. Ik zal hen beschermen. Het zijn mijn burens joh, natuurlijk doe je dat dan!”

Mohammed, 11 jaar en bewoner van de Rooseveltlaan

2. Aanleiding

Het Amsterdam-Rijnkanaal loopt langs Kanaleneiland, dagelijks varen hier vele binnenvaartschepen voorbij. Ook leggen er regelmatig schepen aan. Maar eigenlijk weten de kinderen verder niets van de schippers en hun werk.

Voor SodaProducties reden om zich te verdiepen in dit deel van Kanaleneiland. Als bureau voor maatschappelijke innovatie heeft SodaProducties veel contacten in de wijk. Het bleek dat wijkbewoners en de aanmerende schippers nauwelijks contact hebben en weinig weten van elkaars leefwereld.

Veiligheid

Al tijden krijgt Rijkswaterstaat meldingen binnen van vandalisme op de schepen aan de kade in Kanaleneiland. Van onschuldige voorvallen als spelende kinderen in het zand aan boord van het schip tot meer serieuze gevallen als inbraken in het schip en de auto's van de schippers. Schippers vinden het daarom niet prettig om hier aan te leggen. Zo worden de ligplekken onvoldoende gebruikt.

Door kinderen uit de wijk bekend te maken met de binnenvaart en schippers kennis te laten maken met deze kinderen, zal het contact een positieve impuls krijgen. Dit zal het voor schippers aantrekkelijker maken om aan te leggen in Kanaleneiland.

Weinig beroepsperspectief

Daarnaast hebben kinderen een beperkt beeld van werkgebieden, zoals de binnenvaart.

Behoefte aan personeel in binnenvaart

De inzet van buitenlandse werknemers in de binnenvaart is het gevolg van een tekort aan gekwalificeerd Nederlands personeel. In totaal is een kwart van het personeel op de Nederlandse binnenvaartschepen van buitenlandse komaf. Het merendeel van deze vakkundige werknemers komt uit oost Europa.

“Ik weet eigenlijk niet veel van Kanaleneiland. Mijn ouders zeggen dat ik beter aan boord kan blijven als we in Kanaleneiland liggen met het schip. Ik wil wel van boord hoor. Ik vind het wel leuk om nieuwe vriendjes te krijgen voor als ik het weekend niet naar school hoef.”

Marissa, 10 jaar en schipperskind

3. Doelen en doelgroep

Het project ‘Schipper mag ik overvaren?’ versterkt de relatie tussen de wijk en de binnenvaart. Binnenvaartschippers en wijkbewoners maken kennis met elkaars wereld. Kinderen krijgen een breder beeld van werk in de binnenvaart.

3.1 Doelen

‘Schipper, mag ik overvaren?’ zet zich in om het contact tussen schippers en bewoners van de kades waar zij aanmeren, te bevorderen. Dit heeft op veel verschillende gebieden een positieve uitwerking. Het project:

- draagt bij aan de leefbaarheid van de kade;
- zorgt ervoor dat binnenvaartschippers vaker en met plezier aanleggen aan de kade en dat voorzieningen voor de binnenvaart beter benut worden;
- zorgt ervoor dat jongeren een beter beeld krijgen van het leven op het water en de beroepen in de binnenvaart zoals schipper, stuurman of matroos.

‘De resultaten van het project ‘Schipper, mag ik overvaren?’ zijn positief. De laatste tijd krijgen wij geen klachten meer van onze leden dat het hier onveilig is door jeugdcriminaliteit. De buurt is verbeterd.’

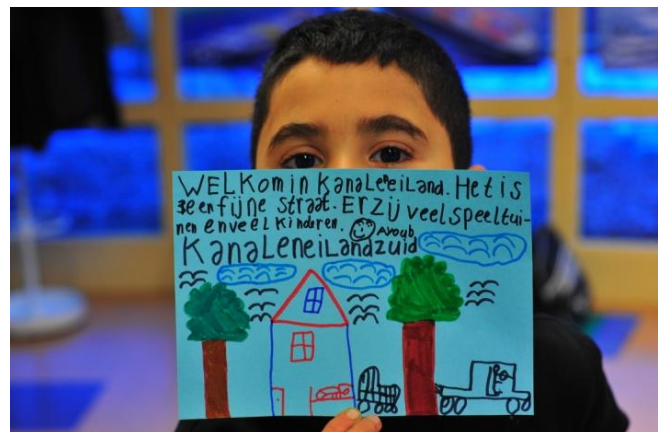
Peter de Jonge, voorzitter Koninklijke Schuttevaer afdeling Utrecht

3.2 Doelgroep

Kinderen

De lessen zullen we aanbieden aan kinderen van groep 6, 7 en 8 van de basisscholen in Kanaleneiland. Dit zijn allemaal kinderen die wonen in de wijk. Kinderen in de wijk hebben vaak weinig beroepsperspectief en geen kennis van beroepen in de binnenvaart.

Kinderen die wonen aan de Rooseveltlaan kunnen lid worden van de Schipperclub. De Rooseveltlaan grens aan het kanaal. Dit zijn kinderen die dus regelmatig langs de kade spelen en de schepen voorbij zien komen.

Schippers

Schippers hebben vaak een negatief beeld van de wijk Kanaleneiland en haar bewoners. We nodigen schippers uit in de klas en bij de schippersclub om over hun werk en hun leven te vertellen. Kinderen zijn enthousiast en nieuwsgierig naar de verhalen van schippers. Zo leren schippers de wijk op een andere manier kennen.

Producties

4. Aanpak

SodaProducties kijkt vooraf altijd goed naar de omgeving, sociale structuren, beleving en behoeften van de betrokkenen. Ook bij het nieuwe jaar van 'Schipper, mag ik overvaren?' zal dit een grote rol spelen.

SodaProducties heeft in september 2011 de evaluatie van het eerste seizoen afgerond. Hierin komen de belangenverenigingen voor schippers, bewoners uit de wijk, schippers en leerkrachten aan het woord. De ervaringen van het eerste jaar zorgen ervoor dat we de successen meenemen naar een nieuw seizoen en aanpassingen doen in het concept waar nodig.

4.1 Schippers maken kennis met Kanaleneiland

Afgelopen seizoen van het project zijn er verschillende activiteiten ondernomen om schippers kennis te laten maken met Kanaleneiland. Zo hebben zij welkomspakketten gemaakt voor schippers met een kaart van de wijk. Deze kaart zullen we opnieuw aanbieden aan schipper. Hier staan praktische dingen op zoals de huisarts of de supermarkt, maar ook waar je de lekkerste vis kan eten.

4.2 Kinderen maken kennis met de binnenvaart

Kinderen krijgen les over de verschillende beroepen in de binnenvaart om hun beroepsperspectief te vergroten. Daarnaast leren ze meer over het werk en leven van de schippers en hun familie. Schippers komen op school vertellen en kinderen kunnen een kijkje op het schip komen nemen.

4.2 Samenwerkingspartners

'Schipper, mag ik overvaren?' werkt samen met verschillende middelbare scholen in Kanaleneiland, Rijkswaterstaat en de volgende belangenverenigingen voor de binnenvaart:

- Onderwijscentrum Binnenvaart
- Bureau Voorlichting Binnenvaart
- Schuttevaer Vereniging

Wij hebben uit de brieven van de kinderen opgemaakt dat de leraren zich goed verdiept hebben in ons leven aan boord en dat de kinderen het erg goed opgepakt en begrepen hebben. Sommige reacties waren hartverwarmend, de zorgen die de kinderen zich maakten over waar wij slapen of hoe schipperskinderen spelen.

Hans Peter van der Cingel, binnenvaartschipper

4.3 PR

Het project krijgt aandacht in de sociale media van SodaProducties, via Twitter en Facebook. Ook heeft het project natuurlijk een plek op de website van SodaProducties. Afgelopen seizoen is er media-aandacht voor het project geweest via lokale dagbladen, vakbladen voor de binnenvaart en het lokale televisiestation. Komend seizoen streven we ernaar om weer media te bereiken. Hiervoor zullen we contact zoeken met bijvoorbeeld vakbladen voor de binnenvaart, vakbladen voor het onderwijs en kranten, radio en televisie.

5. Planning

Het project wordt uitgevoerd in 2012.

Maart 2012	Projectplan aanpassen Subsidieaanvragen
Mei - juni 2012	Werving en selectie van deelnemers Vorbereiden activiteiten Opbouw netwerk Inventarisatie geschikte locaties
September - december 2012	Geven van lessen Schipperclub Mogelijkheden voor landelijke uitbreiding onderzoeken
Januari 2013	Evaluatie Verantwoordingen subsidiegevers

